

- Oikeenlaista kemiaa

Hyvä
elämä

Toimiva
yhteistyö

Vastuulli-
nen kasvu

Uudenkaupungin kaupunki

Kaupunginhallituksen arvio tavoitteiden ja strategian toteutumisesta 2023

Kaupunginhallitus 20.5.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1. KAUPUNGINHALLITUKSEN ARVIO TAVOITTEIDEN JA STRATEGIAN

TOTEUTUMISESTA VUONNA 2023	2
1.1. Vuosi 2023 pähkinäkuoressa	2
1.2. Taloudelliset tavoitteet.....	3
1.3. Investoinnit	4
1.4. Rahoitustilanne ja lainat.....	4
1.5. Toiminnalliset tavoitteet	5
1.6. Muita tapahtumia vuonna 2023	11
1.7. Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä.....	13
1.8. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta.....	16
1.9. Konserni.....	17
1.10. Kaupunginhallituksen arvio strategian toteutumisesta vuonna 2023.....	21

1. KAUPUNGINHALLITUKSEN ARVIO TAVOITTEIDEN JA STRATEGIAN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2023

1.1. Vuosi 2023 pähkinänkuoressa

- Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut ja pelastustoimi siirtyivät Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023
- Kaupungin talous puolittui
- Hyvinvointialueelle siirtyneisiin sopimuksiin ja henkilöstöön sekä tietoverkkoihin liittyvät järjestelyt jatkuivat
- Toiminnalliset tavoitteet pääosin saavutettiin
- Wintterin rakentaminen jatkui – aikataulussa ja kustannusarviossa pysyttiin
- Kaupungin organisaatio ja hallintosääntö päivitettiin
- Talous- ja toiminta-analyysi tehtiin keväällä
- Sote- ja pela-kiinteistöjen sekä kaupungin muiden kiinteistöjen järjestelyvaihtoehdot sekä omistus- ja hallintamallit selvitettiin
- Kaupunginhallitus päätti syksyllä, että kaupungille laaditaan talouden sopeuttamisohjelma. Työ jatkuu suunnitelmakaudella.
- Kaupungin vuokra-asuntoja hallinnoivan Kiinteistö Oy Uudenkaupungin Vuokratalojen ensimmäinen toimintavuosi
- Uudenkaupungin kaupunki osallistuu vuosina 2023–2024 ensimmäisen kerran USO Uuden sukupolven organisaatiot – verkostoprojektiin
- Investointien vuosi: kaupungin ja liikelaitosten nettoinvestoinnit yhteensä yli 19 miljoonaa euroa
- Inflaatio vähän rauhoittui ja pahin korkojen nousu pysähtyi
- Työttömyys kasvoi ja työvoiman ja avointen työpaikkojen määrä laski
- Asukasluku väheni huolestuttavasti, vaikka yli 120 ukrainalaista sai kotikuntaoikeuden
- Alkuperäisen talousarvion noin 1,6 miljoonan euron ylijäämä nousi noin 5 miljoonaan euroon
- Vuosikate kattoi poistot
- Lainakanta kasvoi 8,6 miljoonaa euroa (TA noin 19 miljoonaa euroa)
- Lainakanta 64,2 miljoonaa euroa, 4299 euroa/as

Yleistä kuntataloudesta

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos parani edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden yhteenlaskettu tilikauden tulos oli ennakkotiedon mukaan 1,8 mrd. euroa (1,3 miljardia euroa vuonna 2022). Talous heikkenee vuonna 2024.

Vuonna 2023 oli paljon sote-uudistukseen liittyviä poikkeuseriä, kertaluonteisia kuntien tuloista parantavia tekijöitä. Tilikauden positiivinen tulos muodostui kokonaan näistä kertaeristä.

Kuntien verotulot lähes puolittuivat vuodesta 2022. Valtionosuudet laskivat 66 %. Kulut nousivat kuntiin jääneissä palveluissa palkankorotusten ja yleisen hintatason nousun takia. Kuntien palkkasumman arvioidaan kasvaneen noin 5 % (vertailukelpoiset kulut). Kuluttajahintaindeksi oli yli 6 % vuonna 2023. Vuonna 2024 sen ennakoitaan laskevan 2 prosenttiin.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

Kuntien korkokulut kaksinkertaistuivat edellisvuodesta. Korkokulujen oletetaan kasvavan lähivuosina, vaikka markkinakorot ovat laskeneet huipputasosta ja keskuspankkien odotetaan laskevan korkoja kesästä 2024 alkaen.

Työllisten määrän kasvu taittui vuonna 2023, ja työllisyysaste laski hieman. Heikosta talouskasvusta huolimatta työllisyysasteen ja työttömyyden ennustetaan pysyvän vuonna 2024 vuoden 2023 tasolla (7,2 % vuonna 2023 ja 7,5 % vuonna 2024. Lähde: Taloudellinen katsaus Talvi 2023, VM 12/2023).

Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 50 kunnassa. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli ennakotietojen mukaan 13.

Kuntien vuosikate oli 4,2 miljardia (v. 2022 noin 3,5 mrd. euroa), noin 168 % poistoista.

Kuntien lainakanta laski lähes 400 miljoonalla eurolla. Lainakanta oli yhteensä noin 18,4 miljardia euroa.

Kuntataloudessa vuosi 2024 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella vaikealta. Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen ja lainakanta kasvaa.

Kuntien kustannuskehitykseen vaikuttavat kunta-alan palkankorotukset, jotka on sidottu vähintään valtakunnalliseen yleiseen linjaan vuosille 2023 ja 2024. Lisäksi kunta-alan palkkoja nostaa viisivuotinen palkkaohjelma vuosille 2023–2027, jolla palkat nousevat yhteensä noin viisi prosenttia. Inflaation hidastuminen ja odotettavissa oleva korkojen lasku helpottavat muita kustannuspaineita.

1.2. Taloudelliset tavoitteet

Uudenkaupungin kaupungin (ilman liikelaitoksia) käyttötalouden toimintatuottojen toteutumisaste oli 105,0 % ja toimintakulujen 99,6 %. Toimintakate (toimintatuotot - toimintakulut ilman poistoja) alitti talousarvion 1,4 miljoonalla eurolla. Kaupungin poistot sisältävä käyttötalouden alijäämä (nettomenot ilman liikelaitoksia) oli 43 miljoonaa euroa, 1,8 miljoonaa euroa talousarviota pienempi.

Uudenkaupungin kaupungin ja liikelaitosten ulkoiset kokonaismenot (varsinaisen toiminnan lähinnä käyttötalouden menot, investointimenot ja rahoitustoiminnan menot) olivat 74 miljoonaa euroa (167 milj. euroa vuonna 2022).

Kaupungin lainojen keskiporko (sis. korot ja korkosuojaus) oli noin 0,74 %. Yli puolet kaupungin lainasalkusta on kiinteäkorkoista lainaa.

Kaupungin vuosikate eli investointeihin käytettävissä oleva rahamäärä oli 778 euroa/asukas. Vuosikate kattoi 170 prosenttia poistoista, ja se riitti omaisuuden kulumista vastaaviin poistoihin. Isojen investointien takia investointien tulorahoitusaste oli kuitenkin vain 36 %. Uudenkaupungin talous oli hyväksyttävällä tasolla.

Palvelukeskusten menot toteutuivat seuraavasti:

Hallinto- ja elinvoimapalvelujen toimintakatteen toteutumisaste oli 84,9 % ja tilikauden yli/alijäämän 83,6 % talousarviosta.

Teknisten ja ympäristöpalvelujen toimintakatteen toteutumisaste oli 119,0 % ja tilikauden yli/alijäämän 95,9 % talousarviosta.

Kasvun ja oppimisen palvelujen toimintakatteen toteutumisaste oli 97,8 % ja tilikauden yli/alijäämän 97,7 % talousarviosta.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen toimintakatteen toteutumisaste oli 98,9 % ja tilikauden yli/alijäämän 98,8 % talousarviosta.

Liikelaitokset

Liikelaitokset eivät vuonna 2023 ylittäneet valtuuston hyväksymiä investointitasoja eivätkä ne ottaneet uutta lainaa. Vakka-Suomen Veden lainamäärä laski 0,6 miljoonalla. Uudenkaupungin Vesi liikelaitos on velaton. Liikelaitokset maksoivat kaupungille korkoa peruspääomasta; Uudenkaupungin Vesi 265 000 euroa ja Vakka-Suomen Vesi 79 000 euroa.

Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen tilikausi oli ensimmäistä kertaa alijäämäinen. Tilikauden alijäämä oli 11 103 (+439 244 vuonna 2022).

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen liikevaihto nousi edellisestä vuodesta, koska puhdistettavan ja laskutettavan jäteveden määrä kasvoi lähinnä sateisen vuoden takia. Liikelaitoksen kannattavuus oli hyvä, ja sen talous oli vakaa. Talousarvion 6 000 euron ylijäämä kohosi lopulta 276 000 euroon. Uudesta ympäristöluvasta saatiin syksyllä Vaasan hallinto-oikeudesta päätös. Lainvoimaisen päätöksen mukaan purkuputkea ei tarvitse siirtää, vaan se saa jäädä nykyiselle sijainnilleen.

Uudenkaupungin Satama Oy:n liikevaihto laski yli 40 %, ja yhtiö painoi tappiolliseksi. Yhtiön rahoitusasema on kuitenkin hyvä ja tase erittäin vahva. Yhtiö maksoi kaupungille 600 000 euroa osinkoa.

1.3. Investoinnit

Vuosi 2023 oli edelleen investointien vuosi, ja investointeja oli sekä määrällisesti että euro-määräisesti erittäin paljon. Kaupungin ja liikelaitosten bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 19,3 miljoonaa euroa. Kaupungin osuus oli tästä 17,7 miljoonaa euroa ja liikelaitosten 1,6 miljoonaa. Investointimenot laskivat neljänneksen edellisestä vuodesta. Investointimenojen toteutumisaste oli 62,8 %.

Euromääräisesti isoimmat yksittäiset investoinnit olivat monitoimijatalo Wintteri (8 505 000 euroa), Kalannin koulu (1 803 000 euroa), Merituulikoti (1 438 000 euroa) ja A-sairaalan korjaukset (600 000 euroa).

Vedet investoivat yhteensä 1,6 miljoonaa euroa.

Wintteri on kaupungin kaikkien aikojen suurin yksittäinen hanke, joka kasvattaa kaupungin velkamäärää ja vastuita sekä kaventaa taloudellista liikkumavaraa. Panostuksen Wintteriin toivotaan lisäävän kaupungin veto- ja pitovoimaa sekä edistävän monipuolisesti kaupunkilaisten hyvinvointia.

1.4. Rahoitustilanne ja lainat

Uudenkaupungin lainakanta oli vuoden lopussa 64,2 miljoonaa euroa, 4 299 euroa/asukas. Lainamäärä kasvoi 8,6 miljoonalla (55,6 miljoonaa euroa, 3 680 euroa/asukas vuonna 2022). Kaupungin lainat ja vastuut olivat 81,3 miljoonaa euroa, 5 443 euroa/asukas. Kuntien lainakanta oli ennakkotietojen mukaan vuoden lopussa 18,4 mrd. euroa, 3 320 euroa asukasta kohden. Se laski 1,6 prosentilla vuodesta 2022.

Kaupungin investoinnit olivat poikkeuksellisen isot vuonna 2023 ja investoinneista 1/3 katettiin lainarahoituksella (investointien tulorahoitus %, 64 %).

Kaupungin lainasalkun suojausaste on korkea vuosina 2025-2032 (noin 70 %). Korkosuojausten määrä nousee 60 miljoonaan euroon 2/2025. Korkosuojausten tasosta päätettäessä on otettu huomioon kaupungin leasingvastuut Wintteristä.

Korkoriskien hallinnalla pyritään pienentämään kaupungin korkomenojen vaihtelua ja parantamaan niiden ennustettavuutta. Korkojen kehitystä seurataan aktiivisesti ja koronvaihtosopimuksia muokataan, mikäli markkinakorkojen ennusteet ja kehitys edellyttävät toimenpiteitä. Viimeksi koronvaihtosopimuksia on muokattu vuonna 2023.

Kaupungin rahavarat (sijoitukset ja kassavarat) olivat 8,8 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat 0,4 miljoonalla eurolla. Liikelaitoksista erityisesti Uudenkaupungin Veden kassatilanne oli vahva.

Uudenkaupungin omavaraisuusaste oli 54,7 %. Se pysyi edellisen vuoden tasolla. Hyvänä tavoitetasona, johon ani harva kunta pääsee, pidetään 70 %:n omavaraisuutta.

1.5. Toiminnalliset tavoitteet

Kaupungin väkiluku laski ensimmäisen kerran alle 15 000:n. Asukasluku oli vuoden lopussa 14 939. Uudenkaupungin asukasluku on viimeisen kymmenen vuoden aikana noussut auto- tehtaan rekrytointien ansiosta kolmena vuotena: 2014, 2017 ja 2021. Muina vuosina asukasluku on ollut laskussa. Vuonna 2023 syntyneiden määrä oli noin puolet kuolleiden määrästä (100/187). Syntyneiden määrä on jo vuosia alittanut kuolleiden määrän. Vuonna 2023 asukasluku pieneni ennakkotiedon mukaan yhteensä 153 hengellä. Ilman noin 120 ukrainalaisen saamaa kotikuntastatusta lasku olisi ollut vielä isompi.

Syntyneiden määrä on laskenut koko maassa, mutta Uudenkaupungissa syntyvyys ja väkiluvun kehitys on ollut heikompaa kuin Varsinais-Suomen tai koko maassa.

Suuri osa yritysten ja julkisen sektorin työntekijöistä pendelöi kauempaa.

Syntyneiden määrä on 2010-luvulla laskenut kolmanneksen, ja kaupungin väestörakenteen nopea muutos näkyy siinä, että jopa 25–30 prosenttia lapsista on viime vuosina syntynyt maahanmuuttajataustaisiin perheisiin.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

Lasten ja nuorten osuus väestöstä on Uudessakaupungissa laskenut muuta maata nopeammin, ja lasten ja nuorten osuus väestöstä on tällä hetkellä pienempi kuin vastaavan kaltaisissa kunnissa. Vaikka muuttoliike kääntyisi uudelleen positiiviseksi, ikärakenteen ja huoltosuhteen paraneminen vie vähintään 10-20 vuotta.

Arvio **joidenkin** vuoden 2023 tavoitteiden toteutumisesta:

HALLINTO- JA ELINVOIMAPALVELUT

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Hallinto,- talous- ja ICT-palvelut		
Kustannusten hallinta	Taloushallinnon ja tietohallinnon (pl. tietohallinnon ohjelmistolisenssit) kustannukset ovat max. 1,78 % kaupungin ja liikelaitosten käyttötalouksista.	Toteutunut: 1,78 %
Toimiva yhteistyö	Hyvinvointialueelle siirtyvät sosiaali- ja terveyspalvelujen tietoaaineistot ja -järjestelmät ovat asiakkaiden ja henkilöstön käytössä ilman pitkiä palvelukatkoja kesään 2023 mennessä	Toteutunut 70 %. Palvelinsiirrot ovat loppusuoralla, mutta verkkojen osalta tilanne ei ole edistynyt. Varhan verkkojen rakentaminen jatkuu näillä näkymin ainakin vuoden 2024 loppuun.
Henkilöstöpalvelut		
Osaaminen	Perehdytyksen kehittäminen (sähköisen perehdytyksen käyttöönotto)	Toteutunut, sähköinen perehdytysohjelma otettu käyttöön 6/2023 alkaen
Työhyvinvointi	Sairauspoissaolot ovat alle kuntatyönantajien keskiarvon	Vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli kuntatyönantajilla keskimäärin 20,7 pv/henkilö ja sairauspoissaoloprosentti 7,77 %. Vuoden 2023 vertailulukua ei vielä saatavilla. Uudessakaupungissa sairauspäiviä vuonna 2023 oli keskimäärin 12,2 pv/henkilö ja sairauspoissaoloprosentti 4,87 %. Sairauspoissaolot ovat siten merkittävästi laskeneet vuoden 2022 sekä sitä edeltävien vuosien tasosta.
	Kaupungilla on vetovoimainen työnantajamaine ja hakemusmäärät kääntyvät nousuun vuoden 2021 tasosta	Hakemuksia avoimiin tehtäviin vuoden 2023 aikana keskimäärin 10,72 kappaletta työpaikkaa kohden; tavoitteeseen (vuoden 2021 taso) nähden hakemuskäärä nousussa, mutta hakemuskäärässä tapahtui merkittävä lasku vuoden jälkipuoliskolla. Myös avoimien tehtävien lukumäärä laski talouden sopeuttamisohjelman käynnistyttyä.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut		
Yrittäjyyttä ja yritysten kasvuedellytyksiä edistävä toimintaympäristö	Korkeakouluysteistyön laajentaminen ja alueen monimuotoisten koulutautumisedellytysten kehittäminen	Toteutettiin Hehkukarnevaalin yhteydessä ensimmäistä kertaa korkeakouluopiskelijoille suunnattu ns. "Hehkuappro" illanviettotapahtuma. Tavoite oli tuoda kaupunkia tutuksi ja toimia imagomarkkinointina. Tapahtumaan osallistui noin 200 opiskelijaa ja palaute oli erinomaista. Aloitettiin vuoden 2025 helmikuussa toteutettavan, korkeakouluopiskelijoille suunnatun Uudenkaupungin uramahdollisuuksia ja kesätyöpaikkoja esille tuoman tapahtuman valmistelu. Toteutettu aloitettuja hankkeita korkeakouluysteistyön tiivistämiseksi, opiskeluedellytysten kehittämiseksi sekä työ- ja uramahdollisuuksien esilletuomiseksi opiskelijoille.
	Alueen imagomarkkinoinnin ja matkailun kehittäminen.	Toteutettu suunnitelman mukaisesti monikanavaista imagomarkkinointia. Ukilife.fi -sivustolla julkaistiin vuoden aikana uusia tarinoita 40, joista englanniksi käännettiin 25. Käyttäjämäärä kasvanut 20 %. Visit Uusikaupunki -sivuilla 673.000 sivukatselua, TOP 5 Erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia kaupungin markkinoinniseksi ja keskusta-alueen elävöittämiseksi järjestettiin vuoden aikana yhteensä 37 kpl joko täysin kaupungin järjestämänä tai yhteistyössä muun tahon kanssa.
	Yrittäjyysaktiivisuuden sekä yritysten liikevaihdon kasvu	Maakunnan liiton kanssa täsmennetty äkillisen rakennemuutoksen rahoituksella toteutettavia hankkeita. Maakunnan liiton edellyttämä koordinaatiohanke käynnistetty ja muiden ensimmäisessä vaiheessa toteutettavien hankkeiden rahoitushaku aloitettu. ---- Uusia yrityksiä Uudenkaupungin alueella yhteensä 79.
Työllisyysaste ja maahanmuuttajien osaamisen hyödyntäminen	Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen	TE24-uudistuksen toteutus aloitettu yhdessä muiden Turun työllisyysalueen kuntien kanssa. Uudenkaupungin kaupungilla on oma edustaja kaikissa 13 eri työryhmässä. Viety eteenpäin neuvottelua yhteisestä toiminta-alueesta Vakka-Suomen muiden kuntien kanssa. ----
	Vieraskielisten työhakijoiden työllistymisedellytysten parantaminen.	Jatkettu tehostettua palvelutoimintaa vieraskielisten työnhakijoiden työllistymisen edistämiseksi. Hankerahoituksen kautta haetaan mahdollisuutta rekrytoida työllisyyspalveluihin monikulttuurisen työelämän asiantuntija, joka toimii sekä yritys- että työnhakijarajapinnassa edistäen työnantajien kyvykkyyttä työllistää monikulttuurisia työnhakijoita ja neuvoo työnhakijoita työllistymistoimissa.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

Kaupunkisuunnittelu		
Asumisen tarjonnan ja vaihtoehtojen monipuolistaminen, uusien asukkaiden houkuttelu	Tiiratorin kaava, Mältinkallion rakentamisen edistäminen	Kalannin yleiskaava on ollut ehdotuksena nähtävillä.
Kestävän ja joustavan liikkumisen edellytysten parantaminen	Työvoiman saatavuuden parantaminen, asukkaiden sujuvampi liikkuminen kestävästi: Lähijunaliikenteen edellytysten luominen, Ukikytyi osaksi toimivaa joukkoliikennetkaisu.	Kutsuliikenne Vuki on aloittanut toiminnan.
Taajamien ja kylien kehittämisohjelma ja sen toteuttaminen	Yksi Uusikaupunki ja alueiden identiteettien hyödyntäminen ja Osbu toiminnan käynnistäminen	Osbu-hankkeet on päätetty ja suurimmaksi osaksi toteutettu.

TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelu		
Digitaaliset rakennuslupa-asiakirjat	Asiakirjoista muutettu 75 % sähköiseen muotoon	72 %
Rakennusvalvonnan prosessityö	Rakennusvalvonnan prosessien päivittäminen	Kesken
Ympäristönsuojelun hyvä taso	Valvontaohjelman mukaisen valvonnan toteutuminen 100 %	130 %
Infrapalvelut		
Kunnossapito	Investointimäärärahoja ei ylitetä sekä työt toteutetaan aikataulussa	1.407.990 €, taloudellinen valmius 37,27 % ja toiminnallinen valmius 80,19 %. Jaksolle merkitystä 22 työstä on aloitettu 22.
	Katujen ja teiden kunnossapidon kustannustaso on 0,75 €/m ² (katuja ja väyliä on 894.104 m ²)	0,83 €/m ² = 111,00 %
Puhdistuspalvelut	Siivouksen kustannukset vuonna 2023 ovat enintään 26,84 €/h ja 30,06 €/m ²	Siivouksen kustannukset olleet 26,73 €/h ja 30,40 €/m ²
Ruokapalvelut	Henkilöstön määrän optimointi ja työtehon tavoitetaso 75,00 €/tehty työtunti vuonna 2023	Toteutunut 75,09 €/tehty työtunti
Tilapalvelut		
Rakennusten ylläpito	Investointimäärärahoja ei ylitetä sekä työt toteutetaan aikataulussa	13.041.760 €, taloudellinen valmius 69 % ja toiminnallinen valmius 59 %. Jaksolle merkitystä 33 hankkeesta aloitettu tai käynnissä 33.
Kiinteistöjen ylläpito	Kunnossapito-ohjelman mukaiset hankkeet toteutetaan sekä määrärahoja ei ylitetä	556.227 €, taloudellinen valmius 52 % ja toiminnallinen valmius 40 %. Investointitoista kaikki kohteet aloitettu, mutta suunnitteluresurssipuutteen tai kohteen määrärahallisen puutteen tai toiminnallisen muutoksen takia töitä ei ole voitu viedä loppuun asti. Osa hankkeiden valmistumisesta ajoittuu tulevaan vuoteen. Jaksolle merkitystä 18 hankkeesta aloitettu tai käynnissä 18.
Kiinteistönhoito	Kiinteistönhoidon kustannukset ilman poistoja ovat vuonna 2023 enintään 55,11 €/kam ² /v. (Ilman läpilaskutettavia vuokria)	51,37 €/kam ² / v po. 55,11 €/kam ² / v. Arvioidut sähkö- ja lämmityskustannukset alittuneet pörssisähkön hinnanmuutosten takia.

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Varhaiskasvatus		
Varhaiskasvatuksen laatu / hyvinvointi	Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten, heidän perheidensä sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin tukemisen näkökulma päätöksenteon keskiössä. Hyvinvoinnin vajeiden paikkaaminen koronavuosien vaikutusten jäljiltä. Tunne- ja vuorovaikutusilmaston lämpimyyteen vaikuttavista asioista keskusteleminen, kouluttautuminen ja päätöksenteossa huomioiminen.	Yksiköiden työohjauksen pilotointi, laadun ja johtamisen hankkeen toimintamallit ja täydennyskoulutukset toteutuneet.
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö	Hyvinvointiin sekä tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvän koulutuksen painottuminen yksikkö- ja tiimikohtaisten tarpeiden mukaisesti. Toimintavuodelle -21–22 lanseeratun täydennyskoulutusmallin edelleen vakiinnuttaminen osaksi toimintakulttuuria. Kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen koulutussisällöt painopisteenä. Toiminnanohjausjärjestelmän vaihtamisen myötä syntyvien koulutustarpeiden huomiointi.	Täydennyskoulutusmalli toteutunut ja käytäntöjä vielä kehitetty. Tasa-arvohankkeelle saatu rekrytoitua työntekijöitä. Pysyvää rahoitusta toiminnan vakiinnuttamiseksi ei saatu sisällytettyä vuoden -24 talousarvioon.
Perusopetus		
Hyvä perustaidot	Oppimisen vajeiden paikkaaminen oppimisanalytiikan ja joustavien ryhmittelyjen avulla. Erityisenä painopisteenä lukutaidon kehittäminen.	Toteutunut suunnitellusti. Lukutaito monialaisena oppimiskokonaisuutena. FUNA-analyytit tehty.
Kouluhyvinvointi	Henkilöstökoulutus niin, että - yhteisöllisen hyvinvointityön vuosikello otetaan laajemmin käyttöön kaikissa yksiköissä. - tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä kaveritaitojen opetusta vahvistetaan.	Toteutunut suunnitellusti.
	Kiusaamisen ennaltaehkäisy uusia toimintatapoja kehittämällä.	Toteutunut suunnitellusti.
Osaamiserojen ja oppilaiden eriarvoisuuden vähentäminen	Henkilöstökoulutus niin, että kolmiportaisen tuen käsikirja otetaan käyttöön kaikissa yksiköissä.	Toteutunut suunnitellusti.
Kehittyvät kumppanuudet	Hyvinvointialueen ja palvelukeskuksen yhdyspintatyön suunnitelman työstäminen.	Yhdyspintatyön mallittamisen tavoite ei ole toteutunut suunnitellusti.
Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Lukio		
Laatu ja vetovoimaisuus	Monipuolisen kurssitarjonnan ja hyvien opiskeluolosuhteiden takaaminen Ukin lukion opiskelijoille opiskelijälähtöisesti. Monipuolisuuden mittarina kurssimäärä. Kurssitarjonnan säilyttäminen laajana edellyttää arvovalintana kurssien osallistujaminimin pitämistä alhaisena.	TOTEUTUNUT. Valinnaisia opintoja tarjottu monipuolisesti. Lyhyet kielet ja kertauskurssit toteutuneet myös pienemmillä opiskelijamäärillä.
Laatu	Ylioppilastutkinnon suorittaneiden jatko-opintoihin sijoittumisprosentti on 2022–2023 valtakunnallista tasoa korkeampi.	TOTEUTUNUT. Tutkintokoulutukseen (Yliopisto/ammattikorkeakoulu/ammattillinen perustutkinto) sijoittumisprosentti Uudenkaupungin lukiosta kevään 2023 yhteishaussa oli 47,3%. Valtakunnallinen keskiarvo 36% (*2021).

HYVINVOINTI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
	Aluefoorumien toteuttaminen ja kuntalaisten kuuleminen palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa eri menetelmiä hyödyntäen.	Aluefoorumit/kyläillat ja asukasbudjetoinnin työpajat kaikki toteutettiin Pyhämaassa, Kalannissa, Vanhassa maalaiskunnassa sekä Lokalahdella.
	Matalan kynnyksen kulttuuritoiminnan edistäminen (maksuttomat tapahtumat ja alueellinen jakauma)	Kesäiset musiikki-iltamat toteutuneet kesällä Pyhämaassa, Lokalahdella sekä Kalannissa. Musiikki- ja yhteislauluilmat toteutettu. Lahjoitus- ja perintövaroista myönnetty varoja ikäihmisten kulttuurityön viemiseksi ikäihmisten palvelutaloihin, (toivelauluillat ja mummomuskari).
	Kuntalaisten, muunkielisten ja maahanmuuttajien sekä vierailijoiden omaehtoisen harrastamisen tukeminen kartta-visualisoinnin avulla.	Karttavisualisointityössä tuotettu visualisointeja (kuvakkeet ja postikortti) kaupungin eri harrastus- ja liikuntamahdollisuuksista, joista tuotettiin postikortti, jonka jatkoksi suunnitellaan juliste. Näiden visualisointien tarkoitus on tukea viestintää omaehtoisen liikkumisen tukemiseksi.
	Lisätään vuoropuhelua edustuksellisten foorumien kanssa ja jatkokehitetään lasten kuulemista.	Vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa kehitetty erilaisia työskentelymenetelmiä kuten "kysy & vastaa -malli", jossa virkamiehet/asiantuntijat vierailevat neuvostojen kokouksissa keskustelemassa ajankohtaisista teemoista. Vanhusneuvoston kanssa toteutettu yhteistyössä seniorimessut, yleisötilaisuus päiväkeskustoiminnasta sekä vierailu Turun päiväkeskukseen sekä toteutettiin Vanhusten Viikon tapahtumia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Lasten kuulemismenetelmiä jatkokehitetty erityisesti Lasten parlamentin ja Rauhan symposiumin osalta. Rauhan symposiumin yhteydessä järjestettiin lasten päivä ja lasten kyselytunti. Päivään osallistui arviolta noin 400 lasta ja nuorta. Lasten parlamentti toteutettiin marraskuussa, mihin osallistui n. 150 lasta.
Innostava ilmapiiri ja toimivat kumppanuudet	Vuoropuhelun ja yhteistyön kehittäminen kuntien ja järjestöjen ja yhdistysten välillä järjestämällä yhteisiä foorumeita ja tapaamisia.	Yhteistyötilaisuus järjestettiin VAPI ry:n kanssa Crusellissa, missä erityisenä teemana oli yhteistyömenetelmien kehittäminen hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen välillä. Varsinais-Suomen Vammais- ja Pitkäaikaissairausjärjestöt VAPI ry:n kanssa sovittu yhteistyön tiivistämisestä Uudessakaupungissa, joka käytännössä tarkoittaa jäsentilaisuuksien järjestämistä, tiedotusta ja vaikuttaja-asiantuntija tilaisuuksien järjestämistä. Uusikaupunkilaisille eläke- ja ikäihmisten yhdistyksille ja järjestöille on tehty palveluesite kaikista niistä palveluista, joita hyvinvointi- ja vapaa-aikapalveluiden toimesta tuotetaan ikäihmisille. Kaupungin työntekijät vierailevat aktiivisesti eri järjestöjen tilaisuuksissa (vanhusten viikko) sekä tavattu alueellisia toimijoita yhteistyön lisäämiseksi. Kaupungin järjestöyhteistyön uutiskirje otettu jälleen käyttöön.
”Oikeenlaista johtamista”	Strategisen ohjelmatyön toteuttaminen ja seuranta hyte-painopistealueittain	HYTE-suunnitelma vuosille 2023-2025 julkaistiin tammikuussa ja strategista ohjelmatyötä seurattu UKIHYTE-ohjausryhmän kokouksissa säännöllisesti 3-5 kertaa vuodessa. Työn etenemisestä raportoidaan vuosittain hyvinvointiraportoinnin yhteydessä.

1.6. Muita tapahtumia vuonna 2023

Valmet Automotive ilmoitti keväällä 2023 päättäneiden muutosneuvotteluiden tuloksena 940 henkilön vähennystarpeesta Uudenkaupungin autotehtaalla. Näistä puolet toteutettiin lomautuksina ja loput irtisanomisina. Vaikutukset kohdistuivat myös alihankkijoihin, logistiikkaan ja palveluntarjoajiin, joiden vähennystarpeen arvioitiin olevan noin 100 henkilöä.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

Kaupunki käynnisti jo keväällä irtisanomisten ja lomautusten edellyttämät toimet. Varsinais-Suomen liiton johdolla kokoontui laaja teollisuuden rakennemuutosryhmä. Kaupunki koordinoi toimintasuunnitelman valmistelua sidosryhmien kanssa. Valtioneuvosto myönsi Uudenkaupungin äkillisen rakennemuutostilanteen tukemiseen 2,2 miljoonaa euroa. Lisäksi erillisellä päätöksellä Varsinais-Suomeen kohdennetaan ”Uudistuva ja osaava Suomi” EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta 400 000 euroa ESR-rahoitusta.

Monitoimijatalo Wintterin rakentaminen eteni sovitussa aikataulussa. Lisä- ja muutostyökustannukset pysyivät maltillisina ja koostuivat lähinnä pienistä sisätilojen tason ja toimivuuksien parannuksista. Irtaimiston hankintapakettien laadinnat ja kilpailutukset käynnistyivät toimintavuoden lopulla.

Kalannin yläkoulun remontti valmistui, mutta henkilökunnan oireilu tiloissa jatkui. Uudenkaupungin yhtenäiskoulu toimi hyvin ahtaasti Pohitullin ja seurakuntakeskuksen väistötiloissa.

Pääkirjaston peruskorjaushanke saatiin käyntiin vuoden lopulla. Alisenkadun kunnostustyöt valmistuivat.

Joukkoliikenne kilpailutettiin ja Vuki on aloittanut myös keskusta-alueella palvelukyödin. Aurinkovoimalan rakentaminen Kalantiin on alkanut. Kalannin yleiskaavaehdotus valmistui ja se oli nähtävillä.

Osallistavan budjetoinnin kokeilu (Pyhämaa, Lokalahti ja Kalanti) toteutettiin onnistuneesti.

Kaupungin uusi hallintosääntö astui voimaan 1.8.2023. Valtuutettujen lukumäärä putoaa tämän valtuustokauden jälkeen 43:sta 37:ään. Kaupunginhallituksen, opetus- ja kasvatuslautakunnan sekä teknisen lautakunnan jäsenmäärä putoaa 11:sta yhdeksään. Kaupunginhallitukseen perustettiin kaksi uutta jaostoa: kaupunkisuunnittelujaosto ja konserni- ja elinvoimajaosto.

Kaupunginhallitus päätti 25.9.2023 § 250 käynnistää talouden sopeuttamisohjelman laadinnan sekä yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön kanssa toimintojen/tehtävien mahdollisen uudelleenjärjestelyn suunnittelun aloittamiseksi. Sopeuttamisohjelman ja yhteistoimintaneuvotteluiden pohjana on koko talouden suunnitelmakausi vuosille 2024–2026, jossa kunnan tuloverotuksen korotustarve on enintään 0,49 %. Sopeuttamisohjelma laaditaan tämän pohjalle ja sopeuttamistoimia etsitään yhteistoimintaneuvotteluissa yhdessä henkilöstön kanssa niin tilojen käytöstä, kiinteistöistä kuin henkilöstömenoistakin. Yhteistoimintaneuvottelut päättyivät 4.12.2023. Osasta sopeuttamistoimia on päätetty 2023, ja ne ovat käynnissä.

Taseen vahvistumisesta huolimatta talouden sopeuttamista tulee jatkaa talouden tasapainon saavuttamiseksi ja ylijäämäisen tasekertymän ylläpitämiseksi tulevina vuosina. Kaupunginhallitus tulee valtuuston valtuuttamana valitsemaan ne kiinteistökohteet, joista kaupunki luopuu kustannussäästöjen saavuttamiseksi. Lisäksi sopeuttamista jatketaan mm. palvelujen järjestämistä koskevien selvitysten osalta. Talousennusteiden perusteella uusia sopeuttamisen keinojakin tarvitaan, mutta huomioiden taseen vahvistuminen ja jo toteutetut sopeuttamistoi-

met, aikaa uusien keinojen kartoittamiseksi on käytettävissä. Henkilöstömenoja on sopeuttamisohjelmassa vähennetty vuosittain n. 1,5 milj. euroa. Näin ollen, välitöntä talouden sopeuttamiseen liittyvää tarvetta uusille henkilöstömenojen leikkauksille työvoiman käyttöä vähentämällä eli henkilöstöä irtisanomalla, osa-aikaistamalla tai lomauttamalla ei tällä hetkellä ole.

1.7. Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä

Rakennemuutokset - lainsäädäntö

Sote-uudistuksen myötä kunnilta poistui ikääntymiseen liittyvien menojen kasvupaine, mutta tulo- ja menokehityksen välille jäi edelleen epäsuhtaa.

Kaupungin peruspalvelujen painopiste on kasvun ja oppimisen palveluissa. Ilman muuttoliikettä opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelujen tarve laskee 2022–2040 kymmeniä prosentteja, koska nuoremmat ikäluokat pienenevät. 0–6-vuotiaiden määrä laskisi vuoteen 2040 mennessä 179:lla, yli 20 %:lla ja 7–15-vuotiaiden kolmanneksella, 437:lla. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaisi kolmanneksella. Kasvu on vuoteen 2030 saakka erittäin nopeaa, mutta siitä eteenpäin kasvu on maltillista. Nykyisellä asukasrakenteella päivähoito- ja perusopetuspalvelujen sekä lukiopalvelujen tarve vähenee. Jos maahanmuutto jatkuu nykyisellä tasolla, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarve ei tule vähenemään ennustetusti, vaan tarve kääntyy 2020-luvun lopulla nousuun.

TE-palvelut siirtyvät 2025 suurelta osin kuntien vastuulle. Tällä hetkellä näyttää siltä, että kunnille ei siirry valtiolta TE-palveluihin käytettyjä ja velvoitteiden hoidon edellyttämiä resursseja, vaan ne joutuvat rahoittamaan palveluja.

Keskeinen kysymys on, miten kaupunki pystyy jatkossa rahoittamaan kaupungin palvelut ja tekemään tarvittavat investoinnit sekä miten kaupungin tehtävien ja siirtyvien palvelujen integraatio ja paikallinen näkökulma voidaan jatkossa turvata. Hallitus on aloittanut erittäin tarpeellisen valtiosuusuudistuksen valmistelun, jonka vaikutuksia kuntiin ei vielä voi arvioida.

Elinkeinoelämä ja maailmantalous – epävarmuus jatkuu - koronasta Ukrainan sotaan ja korkojen nousuun

Yritysten kasvu ja alueen elinkeinorakenteen monipuolisuus vaikuttavat paitsi alueen työpaikkojen määrään ja työllisyyteen myös muuttoliikkeeseen, investointeihin, asunto- ja muuhun rakentamiseen sekä väestön hyvinvointiin.

Vuonna 2023 inflaatio oli useassa maassa edelleen korkea, 6–7 prosenttia. Keskuspankit nostivat vuosina 2022–2023 korkoja hintojen nousun hillitsemiseksi.

Vuosi 2024 on Euroopassa vielä vaikea. Uudenkaupungin yritykset ovat vahvasti riippuvaisia Euroopan kasvusta ja maailmantalouden muutoksista, koska sen suurimmat yritykset ovat vientiyrityksiä. Jos kasvu on hidasta, elinkeinoelämän toimintaedellytykset heikkenevä. Tällöin muun muassa työllisten määrä laskee, verotulot eivät kasva ja työllisyyden tukemisesta sekä työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuvat kustannukset nousevat.

Johtaminen

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

Toimintaympäristön muutokset ja sote-palvelujen siirtäminen kunnilta hyvinvointialueille sekä tiukan talouden tuomat haasteet korostavat strategisen johtamisen ja yhteistyön sekä hyvän johtamisen merkitystä kaupunkiorganisaation päätöksenteossa, riskienhallinnassa ja tuloksellisuuden varmentamisessa.

Johtamisen yhtenä entistä tärkeämpänä osa-alueena on pitkäjänteinen omistajapolitiikka sekä omistajaohjaus. Vuoden 2024 talousarvion mukaan konserni- ja elinvoimajaosto valmistelee kaupungin omistajapoliittiset linjaukset.

Uudenkaupungin kaupunki osallistuu vuosina 2023–2024 USO Uuden sukupolven organisaatiot – verkostoprojektiin. USO on kuntien, USO 2023–2024 -kauden kärkiteemana on uudistuvien kuntien johtaminen, jossa keskiössä on kuntien johtamisen tukeminen ja tuki kunnille erilaisten muutosten – kuten hyvinvointialueuudistuksen ja TE 2024 palvelu-uudistuksen – keskellä. USO-verkoston tämän kauden teemat ovat: 1. Uudistuvat kuntaorganisaatiot ja poikkihallinnollinen johtaminen 2. Yhdyspintojen johtaminen ja yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa 3. Strateginen ja kestävä johtaminen

Palvelujen järjestäminen

Palvelujen järjestämis- ja tuottamistavat ja palvelurakenteet vaikuttavat talouteen, kaupunkilaisten saamiin palveluihin ja kaupunkilaisten elämään. Kohtuullisen palvelutason ylläpitäminen 2020-luvulla tiukkenevan kuntatalouden aikana edellyttää rakenteellisia muutoksia, uusia palvelumalleja, toimintakulttuurin uudistamista sekä kehittyvää yhteistyötä. Kaupungin on jatkettava uuden soten jälkeisen Uudenkaupungin rakentamista. TE24-palvelu-uudistuksen vaikutusta palveluihin ja talouteen ei vielä tiedetä.

Toimitilat

Kaupungin käytössä olevat toimitilat ovat palvelutarpeeseen nähden liian isot, eikä kaupungin kiinteistössä ole pienentynyt tavoitteiden mukaisesti. Winteri pienentää kaupungin korjausvelkaa noin 12,6 miljoonalla eurolla, mutta se kasvattaa kaupungin pääomamenoja.

Hyvinvointialue vuokraa soten käytössä olleet toimitilat kaupungilta kolmeksi vuodeksi (+1 vuoden optio), 2023–2025. Tämän jälkeen kaupunki ei voi enää suoraan vuokrata tiloja hyvinvointialueelle, vaan vuokrattavat tilat on yhtiöitettävä.

Hyvinvointialue päättää vuonna 2024 palveluverkostaan. Sen johdosta mahdollisesti vapautuville tiloille ei löydy helposti korvaavaa käyttöä tai ostajaa, vaan niiden kustannukset jäävät kaupungille ja rasittavat taloutta.

TE-palvelut on tarkoitus keskittää 2025 virastotalolle Mörneen. Se parantaa Mörnen käyttöasetta.

Tulorahoituksen riittävyys ja menojen hallinta

Valtion toimenpiteet ja uudistukset:

Sosiaali- ja terveystalouden uudistus vähensi kuntien tuloja ja menoja ja leikkasi noin puolet kuntien verotuloista ja 2/3 valtionosuuksista. Kuntien lopulliset valtionosuudet vahvistuvat vasta 2024–2025. Tällä hetkellä ei ole tiedossa, kompensoiko valtio vuoden 2022 lopullisten sote-kustannusten ja verotulojen kehityksen aiheuttamat vähennykset kunnille.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

TE-palvelut siirtyvät 2025 kuntiin. Muutoksesta aiheutuvat menot, on luvattu kompensoida kunnille, mutta kompensatio ei nykyisen arvion mukaan kata siirtyvien palvelujen kustannuksia.

Sote-uudistuksella ja kuntien tehtäväkentän muutoksella on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia kaupungille ja sen talouden liikkumavara kapenee.

Muuttoliikkeen ja palvelujen tarpeen kasvun vaikutukset sekä isot peruspalveluinvestoinnit:

Kaupungin muuttoliike oli negatiivinen vuonna 2023 (nettomuutto -62). Pitkällä tähtäyksellä supistuva asukasmäärä on kaupungin talouden kannalta ja erityisesti elinkeinoelämän ja yksityisten palvelujen kannalta riski.

Investoinnit

Kaupungilla on käynnissä voimakas investointivaihe. Kaupunki purkaa vuosina 2021-2025 vuosikymmenten aikana patoutunutta korjaustarvetta. Isoin yksittäinen investointi on yli 60 miljoonan euron sivistys- ja hyvinvointikeskus, Wintteri, jonka rakentaminen alkoi tammi-kuussa 2022 ja joka otetaan käyttöön vuonna 2025.

Rahoitus

Sivistys- ja hyvinvointikeskus, Wintteri, sekä isot peruskorjaukset nostavat kaupungin lainamäärää ja rahoitusriskiä (rahan saatavuus ja rahan hinta) ja leasingvastuita. Kaupungin lainamäärä ja leasingvastuut jopa 2,5-kertaistuvat ja pääomakustannukset nousevat. Korkojen laskun odotetaan alkavan syksyllä 2024, mutta nollakorkojen ei uskota enää palaavan. Rahoitusriskin merkitys kaupungin kokonaistaloudessa korostuu, kun korot ovat nousseet. Riskiä on pienennetty koronvaihtosopimuksilla ja kiinteäkorkoisilla luotoilla.

Kaupungin lainasalkun suojausaste on korkea vuosina 2025–2032 (noin 70–90 %). Kiinteäkorkoisen lainan ja voimassa olevien korkosuojausten määrä on vuosina 2025–2/2027 yhteensä 88 miljoonaa, mutta sen jälkeen suojaustaso laskee 60 miljoonaan euroon.

Sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle pienensi kuntien tuloja ja menoja. Vielä ei ole tiedossa, vaikuttaako se pidemmällä ajanjaksolla kuntien lainansaantiin tai lainaehtoihin.

ICT-riskit

Entistä suurempi osa kaupungin toiminnoista ja palveluista perustuu joko kokonaan tai merkittävältä osin ICT-infrastruktuurin ja tietojärjestelmien toimintavarmuuteen ja tietoturvaan. Kyberhyökkäysten uhka on kasvanut, ja kyberaikakauden verkostoituminen ja verkkopalvelujen käytön laajentuminen tekee palveluista entistä haavoittuvampia. Kaupunki panostaa koko ajan entistä enemmän kyberturvallisuuteen.

Henkilöstö

Kaupungin henkilöstön keski-ikä on korkea, 48,4 vuotta, ja yli 50 työntekijää siirtyy lähivuosina vanhuuseläkkeelle. Henkilöstön kokonaisvaltainen jaksaminen työkykyisenä eläkeikään asti on pysyvä haaste. Rekrytointivaikeudet ovat lisääntyneet kaikilla aloilla, ja hakijoiden määrä on laskenut. Tehtävien vaatimustaso nousee, ja henkilöstön osaamisvaatimukset kasvavat koko ajan. Henkilöstön saatavuuteen vaikuttaa myös kaupungin maine ja vetovoimaisuus työnantajana. Strategiassa yhdeksi tavoitteeksi on asetettu, että kaupunki on tulevaisuudessa houkutteleva työpaikka.

Ympäristötekijät

Vesihuollon näkökulmasta merkittävimpiä riskejä ovat talousveden saastumisriskit ja siitä pahimmillaan aiheutuva epidemia sekä talousveden hankinnan, valmistuksen ja jakelun toimintavarmuuteen liittyvät riskit.

Uusikaupunki sekä osa lähialueen kunnista on pääsääntöisesti yhden raakavesilähteen varassa. Valtakunnallisesti Uudenkaupungin vedenhankinnan varmuusluokka on I.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon puhdistustulokset olivat hyvät vuonna 2023.

Uudenkaupungin kaupunki myi vuonna 2012 Munaistenmetsän kaatopaikan Lassila & Tikanoja Oy:lle. Kaupan yhteydessä kaupungille jäi vastuu vanhasta kaatopaikasta, mutta uuden myydyn alueen osalta vastuut siirtyivät ostajalle (piilevät ennen kauppaa syntyneet velvoitteet ovat edelleen kaupungilla). Kaatopaikka-alueet ovat ympäristöriskialueita.

1.8. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen vuonna 2023 ja suunnitelmakaudella 2024–2026

Huomioita sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Johtaminen, hallinto ja investoinnit

Vastausten keskiarvo 4,3 (4,3)

Tavoitteet ja riskit

Vastausten keskiarvo 4,1 (4,1)

Henkilöstö ja tiedottaminen

Vastausten keskiarvo 4,5 (4,5)

Kaikkien kolmen osa-alueen - Johtaminen, hallinto ja investoinnit; Tavoitteet ja riskit; Henkilöstö ja tiedottaminen- vastausten keskiarvo ei muuttunut vuodesta 2022, vaikka kaupungin isoin palvelukokonaisuus, sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät hyvinvointialueelle.

Palvelukeskusten ja palvelualueiden analyysissä ongelmakohteina toistuvat usein seuraavat teemat:

- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuita ei ole määritelty selkeästi
- kaupungissa ei ole määritelty toimenpiteitä, joihin ryhdytään, kun huomataan väärinkäytöksiä
- kaupungilla ei ole käytössä ajantasaista raportointijärjestelmää
- ulkoisten ja sisäisten arviointien ja riskikartoitusten vähäisyys/puuttuminen
  - poikkeuksena Uudenkaupungin Vesi ja Vakka-Suomen Vesi, joissa riskikartoituksia tehdään systemaattisesti
- palvelualueilla ei tehdä systemaattisia riskikartoituksia
- henkilöstön suoriutumisen arviointia ei tehdä kunnassa yleisesti käytössä olevien arviointikriteerien mukaisesti

Vahvuuksina taas mainittiin:

- hyvä hallintotapa toteutuu toiminnassa ja päätöksenteossa
- toiminnan kuntalaislähtöisyys

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

- toiminnan ja päätöksenteon läpinäkyvyys ja päätösten valmistelu
- tavoitteiden saavuttamisen aktiivinen seuranta
- sopimukset tehdään kirjallisesti
- sopimusten toteutumista seurataan
- hankkeiden etenemisen seuranta
- palvelualueiden ja yksiköiden johto seuraa tavoitteiden saavuttamista ja reagoi poikkeamiin ja syyt poikkeamiin selvitetään
- tietoturvasta ja tietosuojasta on käytettävissä riittävä ohjeistus
- johdon hyväksymiä rekrytointi- ja perehdyttämiskäytäntöjä noudatetaan
- uusille henkilöille on asianmukaiset perehdyttämiskäytännöt (Intro käyttöön 2023)
- työsopimukset tehdään aina kirjallisesti
- henkilöstö osallistuu säännöllisesti terveystarkastuksiin
- johto ja henkilökunta saa työtehtäviinsä liittyvää ajantasaista tietoa

Koko kaupunkia koskevat kehittämistoimenpiteet:

1. Kaupungin esihenkilöille ja konserniyhteisöille järjestetään vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koulutusta ja valmennusta ja henkilöstölle järjestetään teemasta koulutusta (min. 1/vuosi). Konsernijohto velvoittaa esimiehet ja konserniyhteisöjen edustajat osallistumaan koulutuksiin.
2. Kyberriskien ja -uhkien tunnistaminen ja kyberriskien ja -uhkien vähentäminen eri keinoin jatkuu. Henkilöstön koulutus ja valmennus jatkuu.
3. Raportointijärjestelmän parantaminen 2024–2025. Selvitetään mahdollinen yhteistyö Tili-kunta Oy:n kanssa.
4. Laaditaan suunnitelma siitä, mistä toiminnoista ja miten itsearviointit ja ulkoiset arvioinnit tehdään.

1.9. Konserni

Talousarviossa on määritelty yleiset konsernitavoitteet ja tavoitteet merkittävimmille yhteisöille. Seuraavassa taulukossa on arvio joidenkin merkittävien tavoitteiden toteutumisesta.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

YLEISET TAVOITTEET

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Kaupungin Oikeenlaista kemiaa -strategian toteuttaminen	Talousarvion tavoitteet, kaupungin palvelut ja kehittämistoimenpiteet ovat strategian mukaisia. Strategian mittareiden tavoitetasot saavutetaan.	Vuoden 2023 talousarvion tavoitteet ovat strategian mukaisia. Palvelujen ja kehittämistoimenpiteiden osalta työ on jatkuvaa. Kaikkien mittareiden tavoitetasoa ei saavutettu.
Talous	Kaupungin toiminnallinen talous on ylijäämäinen (ilman kertapoistoja ja väistöilakustannuksia).	Toteutunut
Toimitilat ja investoinnit	Wintterin rakentaminen etenee suunnitelman mukaisesti, ja se otetaan käyttöön vuonna 2025.	Wintterin rakentaminen on aikataulussa. Käyttöönottoarvio 2/2025
	Hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen omistus- ja organisointivaihtoehtojen selvittäminen ja uudesta toimintamallista päättäminen.	Hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen vuokraus on tehty vuokra-asetuksen mukaisesti. Inspiran Sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen järjestelyvaihtoehdot -selvitys valmistui 8/2023. Selvitys käsitelty hallituksessa ja esitelty valtuustolle. Vaihtoehtojen arviointi on käynnissä. Päätökset toimitilajärjestelystä tehdään 2024-2025.

YLEISET KONSERNITAVOITTEET

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Talous	Konsernin vuosikate suhteessa poistoihin on vähintään 100 % ja lainat ja vuokravastuut enintään 10 000 €/asukas vuonna 2023.	Toteutunut
	Kaupungin maksettavaksi tulevat käyttömenot ja/tai investoinnit eivät reaalisesti kasva.	Toteutunut
Kiinteistöyhtiöt		
Talous	Kiinteistöyhtiöt kattavat pääoma- ja käyttökustannuksensa vuokratuloilla.	Toteutunut Pääoma- ja käyttökustannukset on pystytty kattamaan vuokratuloilla.
Käyttöaste	Kaupungin ja tytäryhtiöiden omistamien vuokra-asuntojen käyttöaste on min. 95 %.	Ei toteutunut. Käyttöaste 80,41 %, joka johtuu käynnissä olevista linjasaneerauksista ja saneerauskohteiden asukkaille varatuista väistöasunnoista. Viimeiset käynnissä olevat saneeraukset valmistuvat 2023 vuoden loppuun mennessä, jolloin koko asuntokanta vapautuu jälleen vuokrakäyttöön. Lisäksi vaikuttaa Autotehtaan irtisanomiset.

UUDENKAUPUNGIN SATAMA OY

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Liikevaihto	Sataman liikevaihto on 3 297 000 €	Ei toteutunut. Liikevaihto vuonna 2023: 1 917 000 €
Sataman kehittäminen	Sataman investoinnit ja toiminta tukevat kaupungin elinkeinopolitiikan toteuttamista.	Ei käynnissä olevia projekteja. Esiselvityksessä ollut projekti odottaa asiakkaan päätöksiä.
Liikevoitto	Sataman liikevoitto on 25 %	Ei toteutunut. Liikevoitto vuonna 2023: -30,76 %

UKIPOLIS

Painopiste	Tavoitteet	Toteuma
Työpaikat	Perustetut yritykset kvartaaleittain	80
	Lopettaneet yritykset kvartaaleittain	39
	Neuvonnan kautta perustetut yritykset	26
	Neuvonnan kautta perustettujen yritysten työpaikkamäärä	25
Olemassa olevien yritysten kilpailukyky ja osaaminen	Kehittämistoimien / hankkeiden piirissä olevien yritysten määrä	165
	Tukea hakeneiden/saaneiden yritysten määrä	Business Finland 15 kpl Yritysten kehittämisspalvelut (Kehpa) 2 kpl
	Yritysten kehittämishankkeiden tukimäärä, kpl ja EUR	Business Finland 15 kpl, 5 miljoonaa euroa Yritysten kehittämisspalvelut (Kehpa) 2 kpl, 10 000 euroa

Olellaiset tapahtumat konserniyhtiössä vuonna 2023

Kaupunginhallituksen alaisuudessa on 1.8.2023 alkaen toiminut uusi toimielin, konserni- ja elinvoimajaosto, joka valmistelee kaupunginhallitukselle konserniohjaukseen ja valvontaan liittyviä asioita.

Yhteisöjen tilintarkastusyhteisönä on vuonna 2023 toiminut kaupungin tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy.

Yhtiöt eivät vuonna 2023 kaikin osin saavuttaneet niille asetettuja tavoitteita. Vuokra-asuntojen käyttöaste oli 80 % (tav. 95 %). Alhainen käyttöaste johtuu osin käynnissä olevista linja-saneerauksista ja osin kaupungin negatiivisesta muuttoliikkeestä. Uudenkaupungin Satama Oy:n liikevaihtotavoite jäi liikenteen romahtamisen takia yli 40 % alle tavoitteen, ja yhtiön toiminta oli tappiollista.

Lähes kaikki Uudenkaupungin kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt ovat kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöitä, joiden toimialana on asuntojen vuokraaminen tai toimitilojen vuokraaminen yrityksille.

Kaupungin vuokra-asuntoyhtiöiden omistusrakennetta selkiinnytettiin. Kiinteistö Oy Sorvakko ja Kiinteistö Oy Käätjärvi fuusioitiin 1.1.2023 alkaen Kiinteistö Oy Uudenkaupungin Vuokrataloihin.

Riskit

Kiinteistö Oy Uudenkaupungin Vuokratalot teki aikaisempaa laajemman ja tarkemman riskianalyysin. Yhtiö tunnisti erityisesti seuraavat riskit:

Tilojen vuokraamiseen liittyvät riskit ovat Uudenkaupungin keskustan ja lähialueiden runsas, yksityisellä sektorilla vapaana olevien vuokra-asuntojen tarjonta sekä väestön väheneminen.

Toiminnallisen riskin muodostaa se, että omaisuuden (rakennusten) hallinnassa ja kunnossapidossa ei onnistuta. Tämä saattaa johtaa vuokrausasteen heikentymiseen, tulojen menetykseen ja tilojen kunnossapitoon tarvittavien varojen vähenemiseen.

Yhtiöllä on vaikeasti vuokrattavia tiloja haja-asutusalueilla. Näiden käyttöasteen pitäminen korkeana on vaikeaa. Asuntojen käyttöasteet vaihtelevat alueittain. Paras käyttöaste on Sorvassa ja heikoin Kalannissa.

Tällä hetkellä haastetta aiheuttaa myös energiamarkkinoiden epävakaus.

Vuokralaisten vuokranmaksukyky ja -halu maksaa muodostaa riskin toiminnan rahoitukselle..

Kaupungin vuokratalot on rakennettu pääosin 1960- ja 1970-luvuilla, ja niihin on tehty viimeisten 10–15 vuoden aikana mittavia peruskorjauksia. Korjaukset jatkuvat seuraavan viiden vuoden aikana. Vaikka korjaukset rahoitetaan vieraalla pääomalla, vuokrien korotukset on pystytty pitämään maltillisina.

Kaupungin vuokra-asuntojen omistuksen keskittäminen toi mukanaan toiminnallisia synergiaetuja. Samalla fuusio toi ennakoitavuutta yhtiöiden talouteen ja vuokriin. Fuusioyhtistä muodostui kyllin vahva ammatillinen toimija, joka voi tarvittaessa vastata kaupungin vuokra-asuntojen uustuotannosta.

Sataman tulos oli negatiivinen vuonna 2023, mutta yhtiön tase on erittäin vahva. Yhtiö on käytännössä velaton

Korkojen nousu kasvattaa yhtiöiden korkomenoja, koska halliyhtiöllä tai vuokrataloyhtiöille ei ole voimassa olevia korkosuojauksia.

Yhtiöiden lainoja ja niiden maksuaikatauluja on taloustilanteen niin edellyttäessä järjestelty kaupungin suostumuksella uudelleen.

Kiinteistö Oy Uudenkaupungin Vuokrataloja lukuun ottamatta yhtiöiden omistamien tilojen käyttöaste on hyvä. Yhtiöiden talous ei kestä tilojen vajaakäyttöä, koska taseissa ei ole ylijäämiä ja yhtiöiden kassavarat ovat pienet.

Yardia Oy:llä ei ole rahalaitoslainoja, mutta Uudenkaupungin kaupunki on myöntänyt sille yhteensä 1 400 000 euron lainat. Pääomallainaa on jäljellä 400 000 euroa ja lyhytaikaista luottoa 1 000 000 euroa.

Kehittäminen

1. Konserni- ja elinvoimajaosto valmistelee vuonna 2024 kaupungin omistajapoliittiset linjaukset (tas 2024–2026). Kaupunki tarvitsee selkeät omistajapoliittiset linjaukset, koska yhä suurempi osa toiminnasta tapahtuu joko yhtiömuodossa tai erilaisissa yhteistyöorganisaatioissa.
2. Konserniyhteisöjen edustajat, toimitusjohtajat ja isännöitsijät sekä ainakin hallitusten puheenjohtajat on veloitettava osallistumaan kaupungin luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan, kuntayhtiöiden hallituksen jäsenille tarkoitettuun sekä mm. sopimus- ja hankinta-asioista järjestettävään koulutukseen.

3. Kaupungin talousarvion konsernitavoitteita on koko ajan arvioitava ja tarkennettava vastaamaan paremmin kaupungin strategisia tavoitteita ja ohjaamaan konserniyhtiöiden toimintaa.
4. Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on aina automaattisesti jo asian valmisteluvaiheessa hankittava kirjallinen kaupungin/konsernijohtoon kanta konserniohjeissa lueteltuihin toimenpiteisiin.

Yleisesti voi todeta, että yhtiöt noudattavat aikaisempaa paremmin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta sekä konserniohjetta, mutta konserniyhteisöjen ja kaupungin yhteistyön kehittämistä pitää jatkaa.

1.10. Kaupunginhallituksen arvio strategian toteutumisesta vuonna 2023

Uudenkaupungin kaupungin Oikeenlaista kemialla –strategia ohjasi kaupungin eri toimialueiden toimintaa vuonna 2023. Liitteenä 1 on arvio strategian tavoitteiden toteutumisesta.

Ohessa tiivistetysti arvio joidenkin tavoitteiden toteutumisesta:

Yrittäjyyden ja yritysten kasvun mahdollistava ympäristö:

Uusyrityskeskuksessa uusikaupunkilaisia asiakkaista oli 40, joista 17 vieraskielisiä. Asiakkaista 26 perusti yrityksen. Kaikkiaan Uudenkaupunkiin syntyi 79 uutta yritystä vuoden 2023 aikana.

Autotehtaan tilanteeseen reagoitiin hakemalla äkillisen rakennemuutoksen rahoitusta, mitä TEM myönsi yhteensä 2,6 milj. €. Rahoitus myönnettiin hanketoimintaan ja sen pohjalta on lähdetty toteuttamaan alueen yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja työllistämisen edellytyksiä edistäviä hankkeita.

Korkeakouluopiskelijoille suunnattua toimintaa alueen uramahdollisuuksien markkinointimiseksi ja yrityskontaktien luomiseksi laajennettiin Satakunnan Ammattikorkeakouluun.

Hehkukarnevaalien yhteyteen toteuttu uusi, korkeakouluopiskelijoille suunnattu "Hehkuapro" -tapahtuma toi kaupunkiin noin 200 opiskelijaa, joka sai erittäin hyvää palautetta.

Autotehtaalta vähennettyä työvoimaa saatiin suunnattua paikallisiin, työvoimaa tarvitseviin yrityksiin.

Toteutettu yhdessä muiden toimijoiden kanssa edunvalvontaa seudullisen henkilöraide liikenteen toteutumiseksi.

Vetovoimainen ja ympäristövastuullinen kaupunki:

Kalannin yleiskaavan ehdotus oli nähtävillä.

Joukkoliikenneuudistus sisältäen palveluliikenteen käynnistäminen, Seutu + otettiin käyttöön (digitaalisuus).

Kestävän ja joustavan liikkumisen suunnittelu yhdessä kaupunkisuunnittelun ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa.

Osallistava budjetointi (käytettiin eri digitaalisia alustoja).

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

Kouluissa on panostettu yhteisölliseen hyvinvointityöhön ja mm. tehty aiheeseen erillinen opetussuunnitelma.

Apolin kärkiteemojen päivitys aloitettiin.

Matkailun uusi, alan yritysten kanssa yhdessä tehty markkinointisuunnitelma valmistui.

Aurinkopuiston rakentaminen Kalantiin alkoi.

Ympäristövastuullinen rakentaminen ja toiminta Wintterin monitoimijatalossa. Vanhan rakennuskannan korjaamisessa huomioidaan ekologiset rakennusmateriaalit ja niiden elinkaari.

Varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin kirjattuja kestävän tulevaisuuden rakentamisen tavoitteita ja sisältöjä toteutettiin.

Tasapainoinen talous ja vastuullinen omistajapolitiikka:

Tilojen tehostamisohjelma jatkui.

Talouden tasapainoa ja vakautta on tavoiteltu jopa erittäin ennakoivasti. Talous- ja toimintanalyysi/ FCG Oy valmistui 5/2023. Talouden sopeuttamisohjelman tekeminen aloitettiin syksyllä 2023. Ensimmäiset toimenpiteet ovat mukana tas 2024–2026. Työ jatkuu.

Kaupunginhallituksen alaisen konserni- ja elinvoimajaoston toiminta alkoi 1.8.2023. Konserni- ja elinvoimajaosto valmisteleo kaupungin omistajapoliittiset linjaukset (TA2024). 8/2023 valmistui selvitys kaupungin sote- ja pela-kiinteistöjen sekä kaupungin muiden kiinteistöjen järjestelyvaihtoehdoista sekä omistus- ja hallintamalleista/ Inspira Oy. Vuokrataloyhtiöiden fuusio tuli voimaan 1.1.2023. Viimeinen vaihe toteutettu keväällä 2024.

Toimivat ja asukaslähtöiset palvelut:

Osallistava budjetointi otettiin ensimmäisen kerran käyttöön. Alueiden perheraadit osallistivat leikkikenttien suunnitteluun (käytettiin erilaisia kyselyitä, asukasiltoja- ja -kävelyjä järjestettiin).

Järjestöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä tehtiin aiesopimus VAPI ry:n kanssa. Kaupungin edustajat vahvasti mukana Varsinais-Suomen alueellisissa HYTE-työryhmissä (hyvinvointi, elintapaohjaus, väkivallan ehkäisy, ennalta ehkäisevä päihdetyö yms.)

Digitaalisia palveluja ja toimintoja kehitettiin.

Esimerkiksi:

- rakennusvalvonnan digitaaliset palvelut
- tilapalvelujen sähköisten lukitusten toimivuus
- etätyöpalaverien tehokkuus
- ruokapalvelujen sähköinen ruokalista
- liikuntapaikkojen digitaaliset varauspalvelut
- opetuksessa käytetään paljon sähköisiä sovelluksia, tietosuojasta huolehdittu. Opetussuunnitelma saatu kokonaisuudessaan sähköiseen muotoon.
- uudet nettisivut avattiin 3/2023
- EPalvelu (sähköiset lomakkeet) päätettiin ottaa käyttöön. Ensimmäiset lomakkeet käyttöön 2024.
- päätettiin ottaa käyttöön uusi video- ja tekstityspalvelu. Ensimmäinen kaupunginvaltuuston tekstitetty kokous 2/2024.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

- kaupunki otti vuonna 2023 käyttöön mm. työkykyjohtamisen digitaaliset työkalut sekä sähköisen perehdytysohjelman

Kotouttamissuunnitelma 2023–2025 hyväksyttiin kesäkuussa 2023. Palkattiin maahanmuut-tokoordinaattori.

Monipuolinen ja laadukas koulutus:

Luokkaopetuksen käytössä monet toiminnalliset oppimisen tavat sekä lähiympäristö (esim. luonto, kirjasto). Yrityskylä. Kaikki sähköiset oppimisympäristöt tietosuojatarkastettuja.

Lukiokoulutuksessa on mahdollistettu kurkistuskurssit korkeakouluihin. TUVVA-yhteistyösopimus Novidan kanssa joustava polku tukea tarvitseville lukio-opetukseen.

Turvallinen, kaunis ympäristö ja sosiaalisesti vahva yhteisö:

Luokkaopetuksessa on käytössä monet toiminnalliset oppimisen tavat sekä lähiympäristö (esim. luonto, kirjasto). Yrityskylä. Kaikki sähköiset oppimisympäristöt tietosuojatarkastet-tuja.

Osallistava budjetointi.

Alininkatu ja Kalaranta valmistui. Kolme leikkikenttää uusittiin. Telakanrannan kunnostus Pyhämaassa.

Valaistussaneeraukset.

Hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 astui voimaan 1.1.2023. Strateginen ohjelmatyö aloitettu, ohjelmaa seurattu

"Oikeenlaista" johtamista:

Uusikaupunki osallistuu vuosina 2023–2024 ensimmäisen kerran USO Uuden sukupolven organisaatiot –verkostoprojektiin. Kauden kärkiteemana on uudistuvien kuntien johtaminen, jossa keskiössä on kuntien johtamisen tukeminen ja tuki kunnille erilaisten muutosten – kuten hyvinvointialueuudistuksen ja TE 2024 palvelu-uudistuksen - keskellä.

Kaupungissa keskusteltiin keskustelua kaksoisjohtamisen parhaista toimintatavoista. Poliit-tista ja ammatillista kaksoisjohtamista on pyritty edistämään mm. strategisella työpajatyös-kentelyllä ja hallintosäännön uudistamisella vuoden 2023 aikana.

Innostava ilmapiiri ja toimivat kumppanuudet:

Viestintää lisättiin monin tavoin, mm. verkkosivu-uudistus sekä tiedottamisen lisääminen niin ulkoisesti kuin sisäisesti.

Asukasneuvonta asumiseen liittyvissä asioissa.

Kasvun ja oppimisen palvelukeskuksen palveluissa selkeät viestintäkanavat (esim. wilma).

Perustettiin kaupunkisuunnittelujaosto.

Arvio strategian ja tavoitteiden toteutumisesta

Wintteri monitoimijatalon monipuolinen hyödyntäminen on muodostunut kaikkien yhteiseksi tavoitteeksi.

Osallistuminen verkostoihin ja alueelliseen yhteistyöhön on aktiivista. Esimerkiksi Valonian kanssa hankkeita, Kutsuliikenne hanke, Historialliset kaupungit verkosto, Liikenneturvallisuuksuustyöryhmä ja ELY-keskuksen kanssa tehtävä yhteistyö tiehankkeissa. Kuntien tilatietopalvelu ja kuntien energiatehokkuustoiminta. Ilmastoyhteistyö mm. Laitilan kanssa.

Vakka-Suomen kunnat toimivat yhdessä aktiivisesti Turun seudun varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen foorumeilla. Kuntien yhteinen oppilashuollon yhdyspintatyö Varhan kanssa.

Aktiivinen toiminta Varsinais-Suomen Opetusfoorumilla. Yliopistoyhteistyö.

TE24 uudistuksen osalta rakennettu yhteistyötä yhteisen palvelualueen toteuttamiseksi.

Yhteistyö seudullisen raideliikenteen toteutumiseksi on tiivistynyt.

Houkutteleva työpaikka:

Työkykyjohtamisen kehittäminen on aloitettu uuden työterveyshuoltoyhteistyön sekä johtamista tukevien työkalujen käyttöönoton muodossa. Työnohjaus ja mentorointi.

Vuonna 2023 otettiin käyttöön sähköinen perehdytysohjelma koko henkilöstön osaamisen kehittämiseksi. Työhyvinvoinnin edistämiseksi aloitettiin työkykyjohtamisen käytäntöjen uudistaminen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Henkilöstöjohtamisen käytäntöjä on kehitetty joustavammiksi mm. työajanseurantajärjestelmä uudistettiin nykytyöelämän vaatimusten mukaisesti. Etätyön mahdollistaminen

Työsuorituksen arviointiprosessi, joka on osa kaupungin tuloksista palkitsemiseen perustuva palkkausjärjestelmää, uudistettiin vuoden 2023 aikana.

Palkkiokäytännön käyttöönotto.

Smartum liikunta- ja kulttuurisetelit.

Talous vuonna 2023:

Konsernitaseeseen kertynyt ylijäämä oli vuoden lopussa 38 498 t€.

Konsernin vuosikate kattoi poistot. Vuosikate / poistot oli 133 %

Konsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä oli vuoden lopussa 6 557 euroa/asukas.